

Obsah

1	Úvod	1
1.1	<i>Nedestruktivní zkoušení jako informační zdroj kvality v systému managementu jakosti .....</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Vybrané kapitoly z historie nedestruktivního zkoušení .....</i>	<i>1</i>
1.2.1	Zkoušení prozařováním.....	1
1.2.2	Zkoušení magnetickou metodou práškovou.....	3
1.2.3	Zkoušení kapilární metodou.....	4
1.2.4	Zkoušení vířivými proudy.....	4
1.2.5	Zkoušení ultrazvukem.....	5
1.3	<i>Definice nedestruktivního zkoušení.....</i>	<i>9</i>
1.3.1	Co není NDT?.....	9
1.4	<i>Metody a techniky.....</i>	<i>9</i>
1.5	<i>Účel NDT.....</i>	<i>10</i>
1.6	<i>Moderní nedestruktivní zkoušení.....</i>	<i>10</i>
1.7	<i>Klasifikace metod .....</i>	<i>10</i>
1.7.1	Klasifikace vztahující se ke zkoušenému předmětu	11
	<i>Literatura ke kapitole 1.....</i>	<i>13</i>
2	Vybrané kapitoly z fyziky	14
2.1	<i>Vektory.....</i>	<i>14</i>
2.1.1	Základní operace s vektory	14
2.1.2	Násobení dvou vektorů	14
2.1.3	Vektorová algebra v souřadnicovém vyjádření.....	15
2.2	<i>Mechanické vlastnosti pevných látek.....</i>	<i>15</i>
2.2.1	Deformace.....	15
2.2.2	Lom.....	17
2.2.3	Únava a creep.....	18
2.3	<i>Kapilární jevy.....</i>	<i>20</i>
2.3.1	Povrchové napětí.....	20
2.3.2	Smáčení.....	20
2.3.3	Youngova – Laplaceova rovnice.....	21
2.3.4	Kapilarita	21
2.4	<i>Elektrina a magnetismus .....</i>	<i>22</i>
2.4.1	Elektrické pole	22
2.4.2	Dielektrika.....	24
2.4.3	Stejnoseměrný elektrický proud	25
2.4.4	Magnetické pole.....	26
2.4.5	Magnetické vlastnosti látek.....	30
2.4.6	Elektromagnetická indukce.....	31
2.4.7	Střídavý proud.....	33
2.4.8	Elektromagnetické kmity (obvody LC).....	35
2.5	<i>Kmity a vlny.....</i>	<i>36</i>
2.5.1	Kinematika a dynamika harmonických kmitů.....	37
2.5.2	Tlumené kmity	38
2.5.3	Vynucené kmity a resonance	38
2.5.4	Skládání kmitů	39
2.5.5	Harmonická analýza.....	39
2.5.6	Vlnění.....	40

2.5.7	Rovnice vlny	41
2.5.8	Energie vlnění	42
2.5.9	Interference	44
2.5.10	Šíření vln	45
2.5.11	Disperse	47
<i>Literatura ke kapitole 2.....</i>		<i>48</i>
3	Vady jako anomálie fyzikálního prostředí	49
3.1	<i>Prvkové složení.....</i>	<i>49</i>
3.2	<i>Fázové složení.....</i>	<i>49</i>
3.3	<i>Agregátní charakteristiky.....</i>	<i>51</i>
3.3.1	Dispersita	52
3.3.2	Heterogenita.....	52
3.3.3	Anisotropie.....	54
3.4	<i>Rozhraní.....</i>	<i>56</i>
3.4.1	Koherence	56
3.4.2	Topologická souvislost	57
3.4.3	Kapilarita	57
3.4.4	Drsnost.....	58
4	Vady materiálů a výrobků	60
4.1	<i>Základní třídění vad.....</i>	<i>60</i>
4.1.1	Definice vad výrobků.....	60
4.1.2	Názvosloví	60
4.1.3	Třídění vad.....	60
4.2	<i>Charakteristika nečelivostí a makroskopických vad všeobecná charakteristika.....</i>	<i>61</i>
4.2.1	Staženiny	61
4.2.2	Vločkové trhliny	63
4.2.3	Vycezeniny (segregace)	65
4.2.4	Makroskopické nekovové vměstky	67
4.2.5	Podélné trhliny (praskliny).....	69
4.2.6	Příčné trhliny (praskliny)	71
4.3	<i>Vady mikrostruktury.....</i>	<i>72</i>
4.3.1	Způsoby zjišťování	72
4.3.2	Strukturní vady.....	73
4.4	<i>Zdroje únavových lomů.....</i>	<i>77</i>
4.4.1	Charakteristika	77
4.4.2	Způsob zjišťování	78
4.4.3	Možné příčiny	78
4.4.4	Zkoušky na únavu	78
<i>Literatura ke kapitole 4.....</i>		<i>79</i>
5	Lomová mechanika.....	80
5.1	<i>Úvod.....</i>	<i>80</i>
5.2	<i>Základy lomové mechaniky .....</i>	<i>81</i>
5.2.1	Griffithova teorie iniciace lomu v křehkých materiálech.....	81
5.2.2	Irwinova koncepce - napěťová analýza okolí trhliny.....	85
5.2.3	Vztah mezi součinitelem intenzity napětí KI a hnací silou trhliny GI.....	87
5.2.4	Elasticko - plastická lomová mechanika	93
5.2.5	Únavové trhliny	96
5.3	<i>Aplikace lomové mechaniky – posuzování integrity komponent (konstrukce) s defektem.....</i>	<i>97</i>
5.3.1	Rozbor problematiky.....	97

5.3.2	Postup hodnotení integrity komponenty s defektem.....	99
5.4	Růst únavových trhlin v hlavě kolejnice a vznik křehkého lomu	108
	Literatura ke kapitole 5.....	112
6	Zkoušky ultrazvukem.....	114
6.1	Úvod	114
6.2	Základné pojmy	114
6.3	Druhy ultrazvukových vln.....	116
6.4	Interferencia vln	117
6.5	Rýchlosť šírenia ultrazvuku.....	118
6.6	Akustický vlnový odpor.....	119
6.7	Kolmý dopad rovinné vlny na rozhranie prostredí	120
6.8	Lom ultrazvuku na rozhraní dvoch prostredí.....	121
6.9	Fokusácia ultrazvuku	124
6.10	Útlm ultrazvuku	126
6.11	Huygensov princíp.....	127
6.12	Vyžarovanie zdrojov vlnenia	128
6.13	Ohyb a difrakcia ultrazvukových vln.....	130
6.14	Ultrazvukové sondy	130
6.14.1	Požadované vlastnosti sond.....	130
6.14.2	Materiály piezoelektrických meničov	131
6.14.3	Konštrukcia sond s piezoelektrickým meničom.....	131
6.14.4	Sondy s elektromagnetoakustickým meničom (EMAT)	134
6.15	Metódy ultrazvukovej defektoskopie.....	135
6.16	Ultrazvukové prístroje.....	136
6.17	Mŕtve pásmo a rozlišovacia schopnosť	139
6.18	Faktory ovplyvňujúce skúšku.....	141
6.18.1	Akustická väzba	141
6.18.2	Skúšobný povrch.....	143
6.18.3	Skúšaný materiál.....	143
6.18.4	Tvar skúšaného výrobku	144
6.18.5	Vlastnosti chyby.....	145
6.19	Hodnotenie veľkých chýb	146
6.20	Hodnotenie malých chýb	147
6.21	Technika Phased array.....	150
6.22	Technika TOFD.....	153
6.23	Skúšanie odliatkov.....	155
6.24	Skúšanie výkovkov a vývalkov	156
6.25	Skúšanie zvarov	157
6.25.1	Technika skúšania zvarov	157
6.25.2	Chyby zvarov	158
6.26	Meranie hrúbky materiálu.....	159
6.26.1	Úvod.....	159
6.26.2	Princíp merania hrúbky	160
6.26.3	Mody merania hrúbky	160
6.26.4	Meranie hrúbky stien dvojitémi sondami.....	161
6.27	Kalibrácia ultrazvukových prístrojov a mierky.....	163
	Literatúra ke kapitole 6.....	165
7	Prozařování	166
7.1	Základy fyziky záření.....	166
7.1.1	Druhy záření.....	166

7.1.2	Stavba atomů.....	167
7.1.3	Radioaktivní izotopy – radioizotopy (radioaktivní nuklidy - radionuklidy).....	168
7.1.4	Závislost změny intenzity ionizujícího záření na vzdálenosti od zdroje záření - zákon čtverců	169
7.2	<i>Vznik rentgenového a gama záření .....</i>	<i>169</i>
7.2.1	Vznik rentgenového (X) záření	169
7.2.2	Vznik gama záření	173
7.2.3	Porovnání rentgenového a gama záření.....	174
7.3	<i>Teorie radiografického kontrastu.....</i>	<i>175</i>
7.3.1	Zeslabení ionizujícího záření	175
7.3.2	Primární a rozptýlené záření	175
7.3.3	Interakce ionizujícího záření s hmotou	176
7.3.4	Zákon zeslabení a lineární součinitel zeslabení μ	177
7.3.5	Polotloušťka.....	179
7.3.6	Vliv energie záření a materiálu výrobku na zeslabení.....	180
7.3.7	Vzrůstový faktor B.....	181
7.3.8	Předmětný (subjektivní) kontrast záření.....	183
7.4	<i>Film - fólie a vnitřní neostrost (filmová).....</i>	<i>184</i>
7.4.1	Radiografický film (rentgenový).....	184
7.4.2	Vlastnosti filmů a typy filmů	185
7.4.3	Výběr (volba) typu filmu	187
7.4.4	Fólie	188
7.4.5	Filmová neostrost (vnitřní neostrost)	189
7.5	<i>Zpracování filmu (vyvolání) a prohlížení filmu (radiogramu).....</i>	<i>192</i>
7.5.1	Ruční vyvolání filmů	192
7.5.2	Automatické (automatové) vyvolávání filmů.....	194
7.5.3	Vady snímků (filmu).....	194
7.5.4	Prohlížení radiogramů.....	194
7.5.5	Zčernání a měření zčernání	195
7.6	<i>Geometrické podmínky prozařování .....</i>	<i>196</i>
7.6.1	Geometrická neostrost.....	196
7.6.2	Celková neostrost radiogramu.....	198
7.6.3	Minimální ohnisková vzdálenost	198
7.6.4	Způsoby prozařování.....	199
7.7	<i>Zjistitelnost vad na radiogramu .....</i>	<i>203</i>
7.7.1	Definice vady	203
7.7.2	Radiografický kontrast.....	204
7.7.3	Neostrost a zrnitost.....	209
7.7.4	Zobrazení prostorových etalonů.....	211
7.8	<i>Radiografické měřky (penetrometry; IQI; BPK).....</i>	<i>213</i>
7.8.1	Účel měrek	213
7.8.2	Materiál měrek	214
7.8.3	Typy měrek	215
7.9	<i>Vyhodnocení radiogramů .....</i>	<i>218</i>
7.9.1	Schéma hodnocení radiogramu	218
7.9.2	Prohlídka radiogramu.....	219
7.9.3	Zčernání a měření zčernání	219
7.9.4	Požadavky na negatoskop a hodnotitele.....	220
7.9.5	Úrovně hodnocení	221
8	Metoda rozptylových toků	223
8.1	Úvod	223
8.2	<i>Teoretické základy.....</i>	<i>223</i>
8.2.1	Vznik magnetického pole.....	223

8.2.2	Výpočet magnetických polí pro některá uspořádání proudovodičů	225
8.2.3	Biotův-Savartův zákon.....	225
8.2.4	Magnetické pole přímého vodiče	226
8.2.5	Magnetické pole kruhového závitu	227
8.2.6	Magnetické pole solenoidu	228
8.2.7	Magnetické pole vícevrstvé válcové cívky	229
8.2.8	Magnetické pole prstencové cívky – toroidu	229
8.3	<i>Magnetické vlastnosti látek</i>	230
8.3.1	Hysterezní křivka feromagnetických materiálů.....	232
8.4	<i>Vznik rozptylového pole nad vadou</i>	233
8.4.1	Faktory ovlivňující velikost rozptylového toku nad vadou	235
8.5	<i>Způsoby magnetizace</i>	237
8.5.1	Pólová magnetizace cívkou.....	237
8.5.2	Pólová magnetizace pomocí magnetizačního jha.....	238
8.5.3	Cirkulární magnetizace přímým průchodem proudu kontrolovaným objektem.....	238
8.5.4	Cirkulární magnetizace pomocným vodičem.....	241
8.5.5	Cirkulární magnetizace indukci proudu	241
8.5.6	Kombinovaná magnetizace	242
8.5.7	Magnetizace metodou Quick-Break.....	243
8.6	<i>Druhy magnetizačního proudu</i>	244
8.7	<i>Druhy a vlastnosti detekčních prostředků</i>	246
8.7.1	Vlastnosti magnetických prášků.....	246
8.7.2	Vlastnosti detekčních suspenzí	248
8.7.3	Zvláštní detekční prostředky	249
8.7.4	Detekční sondy.....	249
8.8	<i>Magnetovací zařízení</i>	252
8.8.1	Přenosné přístroje.....	252
8.8.2	Mobilní proudové zdroje.....	252
8.8.3	Stacionární přístroje	253
8.8.4	Příslušenství magnetovacích zařízení.....	253
8.9	<i>Osvětlovací zařízení</i>	254
8.10	<i>Zařízení pro nanášení indikačních prostředků</i>	255
8.10.1	Kontrola magnetizace a citlivosti zkoušky.....	256
8.11	<i>Odmagnetování</i>	258
8.12	<i>Zkušební postup a hodnocení výsledků zkoušky</i>	259
8.12.1	Hodnocení výsledku zkoušky	259
8.12.2	Příklady indikací defektů	260
8.13	<i>Automatizované zkoušení výrobků pomocí rozptylových toků</i>	261
8.13.1	Kontrola tyčí	262
8.13.2	Kontrola trubek	262
8.13.3	Kontrola trubek pomocí vnitřních průchozích sond	264
8.13.4	Magnetografická metoda.....	265
	<i>Literatura ke kapitole 8</i>	266
9	Magnetické a elektromagnetické strukturoskopické metody	267
9.1	<i>Úvod</i>	267
9.2	<i>Podmínky použitelnosti magnetických strukturoskopických metod</i>	268
9.2.1	Měření hysterezních křivek feromagnetických materiálů	268
9.2.2	Měření koercitivity	270
9.3	<i>Pokles informace při magnetické strukturní kontrole vlivem tvaru součásti</i>	271
9.3.1	Magnetování válcové součásti stejnosměrným magnetickým polem.....	271
9.3.2	Pokles informace u magnetických parametrů na hysterezní smyčce.....	274

9.4	<i>Principy strukturoskopických metod</i>	276
9.4.1	Principy se stejnosměrným nebo kvazistatickým magnetickým polem	276
9.4.2	Principy se střídavým magnetickým polem	279
	<i>Literatura ke kapitole 9</i>	281
10	Metoda vířivých proudů	282
10.1	<i>Úvod</i>	282
10.2	<i>Princip metody vířivých proudů</i>	282
10.2.1	Povrchový jev – skinefekt.....	283
10.3	<i>Teoretické základy zkoušení vířivými proudy</i>	288
10.3.1	Metoda s průchozí cívkou	289
10.3.2	Efektivní permeabilita pro válcové tyče.....	289
10.3.3	Efektivní permeabilita pro trubky	290
10.3.4	Indukované napětí ve snímači při metodě průchozí cívky	291
10.3.5	Diagramy průchozí cívky v komplexní rovině.....	293
10.3.6	Metoda s příložnou cívkou.....	297
10.4	<i>Konstrukční provedení snímačů</i>	303
10.5	<i>Základní koncepce defektoskopických zařízení</i>	306
10.5.1	Popis blokového schéma zařízení pro automatizovanou kontrolu	306
10.5.2	Digitalizace zařízení pro nedestruktivní kontrolu	313
10.6	<i>Specializované metody zkoušení vířivými proudy</i>	314
10.6.1	Multifrekvenční metody kontroly	314
10.6.2	Metoda zkoušení vzdáleným polem vířivých proudů.....	316
10.7	<i>Příklady aplikací metod vířivých proudů</i>	318
10.7.1	Aplikace metody vířivých proudů při kontrole hutních polotovarů	318
10.7.2	Aplikace metody vířivých proudů v jaderné energetice	320
10.7.3	Kontrola jaderného reaktoru	321
10.7.4	Aplikace metody vířivých proudů ve strojírenství	322
10.8	<i>Analýza a interpretace výsledků zkoušení</i>	323
10.8.1	Hodnocení ano/ne při automatizovaném zkoušení.....	324
	<i>Literatura ke kapitole 10</i>	326
11	Kapilární metody	327
11.1	<i>Úvod</i>	327
11.2	<i>Princip kapilárních metod</i>	327
11.3	<i>Použitelnost kapilárních metod</i>	327
11.4	<i>Základy teorie kapilárních metod</i>	328
11.4.1	Povrchové napětí.....	328
11.4.2	Krajový úhel.....	328
11.4.3	Kapilární elevace a kapilární tlak.....	329
11.4.4	Viskozita	330
11.4.5	Souhrn fyzikálních činitelů	330
11.5	<i>Rozdělení kapilárních metod</i>	330
11.6	<i>Rozdělení kapilárních prostředků</i>	331
11.7	<i>Druhy kapilárních prostředků</i>	331
11.7.1	Penetranty	331
11.7.2	Vývojky	332
11.7.3	Emulgátory.....	333
11.7.4	Odmašťovače a čističe	334
11.8	<i>Pracovní postup</i>	334
11.8.1	Příprava povrchu	334
11.8.2	Nanesení detekční kapaliny (penetrace).....	336
11.8.3	Odstranění přebytku detekční kapaliny z povrchu	336

11.8.4	Osušení povrchu.....	337
11.8.5	Vyvolávání.....	337
11.8.6	Vyhodnocení indikací (výsledku zkoušky).....	338
11.8.7	Záznam indikací pro dokumentaci.....	339
11.9	<i>Necelistvosti zjistitelné kapilárními metodami</i>	339
11.9.1	Vzhled indikací.....	339
11.9.2	Nepravé (falešné) indikace.....	340
11.10	<i>Citlivost kapilárních metod</i>	341
11.10.1	Měrky s umělou necelistvostí.....	342
11.10.2	Měrky s přirozenou necelistvostí.....	344
11.10.3	Způsoby zjišťování celistvosti - metody bez měrek.....	345
11.11	<i>Kapilární zařízení</i>	346
11.12	<i>Ultrafialové záření (černé světlo) a jeho zdroje</i>	346
11.12.1	Měření intenzity černého světla.....	347
11.12.2	Bezpečnostní zásady pro práci s černým světlem.....	347
11.13	<i>Zkoušení kapilárními metodami za abnormálních teplot</i>	348
12	Zkoušení těsnosti	349
12.1	<i>Definice netěsnosti - vlastnosti</i>	349
12.1.1	Definice netěsnosti - intenzita proudu - velikost.....	349
12.1.2	Definice netěsnosti - geometrie, poloha, normální, zkušební.....	349
12.1.3	Zkoušení těsnosti - náplň oboru.....	350
12.2	<i>Měření netěsnosti, hledání netěsností</i>	350
12.2.1	Měření velikosti netěsnosti.....	350
12.2.2	Hledání místa netěsnosti.....	351
12.2.3	Místa, kde nelze najít netěsnost.....	351
12.2.4	Hledání netěsností - metody a instrumentace.....	351
12.2.5	Současné měření a hledání netěsností.....	352
12.2.6	Sledování těsnosti během provozu.....	352
12.3	<i>Velikost netěsnosti a jednotky</i>	353
12.3.1	Obsah jednotek pro měření netěsnosti.....	353
12.3.2	Velikost netěsnosti v různých oborech.....	354
12.4	<i>Proudění plynů a kapalin netěsností</i>	355
12.4.1	Kritéria proudění.....	356
12.4.2	Proudění turbulentní.....	356
12.4.3	Proudění viskózní.....	356
12.4.4	Proudění přechodové.....	356
12.4.5	Proudění molekulární.....	356
12.4.6	Proudění kapalin.....	356
12.4.7	Praktický význam výpočtů.....	357
12.5	<i>Povrchové jevy - adsorbce</i>	358
12.6	<i>Volba kritéria přípustnosti pro různé stroje a zařízení</i>	359
12.7	<i>Metody hledání a měření netěsnosti</i>	360
12.7.1	Metody bublinkové.....	360
12.7.2	Metody měření změn tlaku.....	365
12.7.3	Metody měření a hledání netěsností pomocí zkušebního plynu.....	382
12.7.4	Hledání netěsností penetrační metodou.....	415
12.7.5	Hledání netěsností metodou akustickou.....	418
	<i>Literatura ke kapitole 12</i>	419
13	Vizuální metody	420
13.1	<i>Základy vizuální kontroly</i>	420
13.2	<i>Pojmy a definice pro vizuální kontrolu</i>	420

13.3	Čočky.....	424
13.4	Lupy pro vizuální kontrolu	425
13.5	Zrcadla	426
13.6	Lidské oko.....	427
13.7	Fotometrické veličiny a jednotky.....	428
13.8	Provedení vizuální kontroly.....	430
13.8.1	Viditelnost detailu	430
13.8.2	Kontrast a jas.....	430
13.8.3	Osvětlení při vizuální kontrole.....	431
13.8.4	Rozlišitelnost detailu při vizuální kontrole	431
13.8.5	Faktory ovlivňující provedení vizuální kontroly.....	432
13.9	Hodnocení vad při vizuální kontrole	432
13.9.1	Úrovně pro hodnocení vad	432
13.9.2	Chyby a přesnost měření.....	434
13.10	Průmyslové endoskopy	434
13.11	Požadavky na pracovníky při vizuální kontrole	436
13.11.1	Požadavky na zrakové schopnosti.....	436
13.11.2	Požadavky odborné znalosti.....	437
13.12	Vizuální kontrola odlitků.....	441
13.13	Vizuální kontrola tlakových zařízení nebo skladovacích nádob z hlediska korozního napadení.....	443
	Literatura ke kapitole 13.....	445
14	Metoda akustické emise (AE)	446
14.1	Obecné pojmy a principy AE.....	446
14.1.1	Akustická emise - fyzikální jev a měřicí metoda	446
14.1.2	Událost AE - „praskavá“ vers. „spojitá“ AE.....	447
14.1.3	Princip vysoké citlivosti detekce metodou AE.....	450
14.1.4	Časová a frekvenční reprezentace AE. Frekvenční pásmo měření AE	450
14.1.5	Vliv šíření AE tělesem na charakter detekované AE - základní informace.....	452
14.1.6	Různorodost aplikací AE	452
14.1.7	Základní charakteristiky AE jako NDT metody.....	453
14.1.8	Kaiserův jev a nevratnost zkoušky AE.....	455
14.2	Základní typy zdrojů AE a jejich charakteristiky	456
14.2.1	Pen Test - základní kalibrační zdroj – „pevný bod AE“	456
14.2.2	Klepnutí tyče či kuličky na povrchu materiálu.....	456
14.2.3	Jednorázový poskok defektu v materiálu – "energie prasknutí“	457
14.2.4	Intenzita a směrové vyzařovací charakteristika událostí AE.....	458
14.2.5	Faktory ovlivňující detekovatelnost AE při porušování materiálu.....	459
14.2.6	Základní mechanismy zdrojů AE při deformaci a porušování materiálu	460
14.2.7	Další faktory a zdroje AE doprovázející deformaci a porušení materiálů.....	462
14.2.8	Tlakové fluktuace kapaliny či plynu ve štěrbině, únik, netěsnost	464
14.2.9	Mechanické rušivé zdroje AE	464
14.2.10	Nízkofrekvenční měření AE úniků, AE a koroze, Barkhausenův jev	465
14.3	Základy šíření vln akustické emise v tělesech.....	466
14.3.1	Paprsková vers. vlnová reprezentace šíření dynamické napjatosti tělesa.....	466
14.3.2	Základní typy vln v závislosti na geometrii těles	468
14.3.3	Šíření napěťových vln v neomezeném prostředí a tlusté desce	470
14.3.4	Malá tělesa - difúzní akustické pole.....	470
14.3.5	AE v tenké tyči či tenké desce – jev disperze	471
14.3.6	Pokles intenzity vln AE se vzdáleností od zdroje	472
14.3.7	Šíření a útlum spojitého akustického šumu - difúzní akustické pole.....	473

14.4	<i>Detekce vln AE, přenos a zpracování detekovaného elektrického signálu AE.....</i>	474
14.4.1	Měřicí trasa AE	474
14.4.2	Snímače akustické emise.....	475
14.4.3	Předzesilovače AE	476
14.4.4	Kabelové trasy	477
14.4.5	Úprava elektrického signálu v měřícím systému před jeho vyhodnocením	477
14.5	<i>Vyhodnocení parametrů signálu AE. Zobrazení a prezentace dat.....</i>	478
14.5.1	Různé úrovně vyhodnocení parametrů elektrického signálu AE	478
14.5.2	Základní parametry spojitého signálu AE	479
14.5.3	Identifikace hitů signálu AE.....	480
14.5.4	Základní parametry hitů AE.....	482
14.5.5	Vícekanálová měření AE	483
14.5.6	Kompletace hitů do událostí AE	484
14.5.7	Lokalizace událostí AE	485
14.5.8	Vyhodnocení zdrojů AE.....	486
	<i>Literatura ke kapitole 14.....</i>	487
15	Nekonvenční metody	488
15.1	<i>Rentgenová tenzometrie .....</i>	488
15.1.1	Difrakční analýza mechanických napětí.....	488
15.1.2	Spolehlivost různých tenzometrických metod.....	493
15.1.3	Difrakční analýza napěťových nehomogenit.....	493
15.2	<i>Tomografie – princip a možnosti aplikací.....</i>	494
	<i>Literatura ke kapitole 15.1 a 15.2.....</i>	497
15.3	<i>Bezkontaktní ultrazvuková metoda EMAT .....</i>	498
15.3.1	Princip EMAT (Electromagnetic acoustic transducer).....	498
15.3.2	EMAT– základní aplikační odvětví	498
15.3.3	Fyzikální základy EMAT.....	498
15.3.4	Indukované napětí sond EMAT	500
15.3.5	Výhody EMAT	501
15.3.6	Nevýhody EMAT	501
15.3.7	Sondy EMAT	501
15.4	<i>Využití průchodu ultrazvuku vzduchem.....</i>	504
15.4.1	Využití průchodu ultrazvuku vzduchem	504
15.4.2	Útlum ultrazvuku ve vzduchu	505
15.4.3	Základní metody bezkontaktního UZ měření.....	506
15.4.4	Nástroje pro bezkontaktní UZ měření.....	507
15.5	<i>Hodnocení struktury oceli útlumem ultrazvukových vln .....</i>	507
15.5.1	Rozptyl ultrazvuku v kovech	507
15.5.2	Měření útlumu ultrazvuku.....	509
15.5.3	Stanovení velikosti zrna struktury.....	510
15.5.4	Provozní způsob třídění materiálu podle struktury	511
15.5.5	Rozptyl ultrazvuku ve feriticko-perlitické struktuře oceli.....	512
	<i>Literatura ke kapitole 15.5.....</i>	515
15.6	<i>NDT ve stavebnictví.....</i>	515
15.6.1	Úvod.....	515
15.6.2	Tvrdoměrné metody zkoušení betonu	516
15.6.3	Elektroakustické metody.....	519
15.6.4	Elektromagnetické metody.....	524
15.6.5	Radiační metody	526
	<i>Literatura ke kapitole 15.6.....</i>	536

16	Systém managementu kvality v NDT zkušebnách.....	537
16.1	<i>Systém managementu kvality.....</i>	537
16.2	<i>Požadavky na systém managementu kvality v NDT zkušebních laboratořích.....</i>	541
16.2.1	Obecné požadavky na systém managementu kvality	541
16.2.2	Požadavky na způsobilost zkušebních laboratoří.....	542
16.2.3	Akreditace NDT zkušební laboratoře.....	549
16.2.4	Kvalifikace a certifikace NDT pracovníků	550
16.2.5	Systém NDT dokumentace – obsah, základní dokumenty	555
17	Normalizace v NDT	559
17.1	<i>Vzdělávání pracovníků v NDT.....</i>	559
17.2	<i>Všeobecné normy.....</i>	559
17.3	<i>Terminologie v NDT.....</i>	560
17.4	<i>Zkoušení metodou akustické emise (AT).....</i>	561
17.5	<i>Zkoušení metodou vířivých proudů (ET).....</i>	561
17.6	<i>Zkoušení těsnosti (LT).....</i>	562
17.7	<i>Vizuální kontrola (VT).....</i>	562
17.8	<i>Zkoušení magnetickou metodou práškovou (MT).....</i>	563
17.9	<i>Zkoušení kapilární metodou (PT).....</i>	563
17.10	<i>Radiografické zkoušení (RT).....</i>	564
17.11	<i>Zkoušení ultrazvukem (UT).....</i>	566
Rejstřík	.....	569

Prezentace firem